

DE NYA LÖNERNA

Strejkvapen i hamnarna Vem får första avtalet?

Av THORE DAVIDSON

Den öppna striden mellan Transport/LO och utbrytarna i nya Hamnarbetareförbundet går nu in i en ny fas.

Hans Ericssons taktikspel i avtalsstridens slutminut var en ny manöver i kampen mellan förbunden.

Arbetsgivarna vill skriva avtal med båda förbunden, men Transport kräver riksavtal för hela stuveribranschen.

Frågan gäller vem som ska teckna avtal för stuveriarbetarna — Hans Ericsson i Transport eller

Karl Nilsson i Hamnarbetareförbundet.

Det var därför Hans Ericsson vägrade skriva på avtal förrän han tillförsäkrat sig strejkrätt för sina stuveriarbetare. För att kunna sätta emot på samma villkor, om utbrytarförbundet går ut i strejk för bättre avtal än Transports.

Han kommer att slåss hur hårt som helst för ett riksavtal i stuverifacket — tecknat av LO-förbundet Transport. Då skulle Hamnarbetareförbundet få ett hängavtal.

"INGA MEDLEMMAR I HAMNARNA"

— Vi kan inte tolerera att Hamnarbetareförbundet får ett bättre avtal än vi genom att utnyttja sin strejkrätt, säger Hans Ericsson.

Nya Hamnarbetareförbundet med 2500 medlemmar — fler än Transports stuveriarbetare — går in lika hårt för att först teckna avtal med Sveriges Stuveriförbund.

Ordföranden i Hamnarbetareförbundet säger till Aftonbladet:

— Att Hans Ericsson tillförsäkrade sig strejkrätt må så vara, även om han knappast kan använda sig av strejk — han har ju inga medlemmar i hamnarna, förutom Malmö och Gävle och några mindre hamnar.

— Vad värre är — att av arbetsgivarna begära riksavtal är omöjligt.

KRÄVER HELT NYTT LÖNESYSTEM

— Det går bara inte för då kommer det att bli stopp i hamnarna och det vet stuvarna.

LO-avtalet med 55 öres påslag i timman då...?

— Jag förstår LO i dagens läge, det går kanske inte att komma längre.

— Men vi kräver ett helt nytt lönesystem med månadslöner och trygghet för stuveriarbetarna. Det är skillnaden.

Och det ska ni strejka igenom? — Kanske vi inte kan nu, men vi för fram kravet. Vi strävar dit.

"MÅSTE BLI SAMMA AVTAL"

Som LO-avtalet då?

— Ja, det är möjligt. Vi utreder förresten frågan om att komma åter till LO — kanske går det bättre med Gunnar Nilsson, som jag beundrar.

Direktör Nils Johansson i Sveriges Stuveriförbund:

— Jag tycker inte om Hans Ericssons schackdrag under avtalsuppgörelsen — det kom som en överraskning.

— Det är mycket otillfredsställande att sådana manövrar kan ske.

— Hamnarbetareförbundet har otvivelaktigt förhandlingsrätt och vi räknar med att skriva avtal med båda förbunden. Det kan vi bli tvingade till.

— Men vi kan inte skriva olika avtal — det måste bli samma för

Transport och Hamnarbetareförbundet.

KLART FÖR KONFRONTATION

Redan på måndag och tisdag ska Stuveriförbundet börja förhandla med Hamnarbetareförbundet — först på onsdagen med Transport. Klart för direkt konfrontation med strejkhot från båda de rivaliserande hamnarbetareförbunden.

Arbetsrättsligt finns inga lagliga hinder för arbetsgivarna att teckna avtal med två förbund, säger docenten i arbetsrätt Tore Sigeman i Uppsala.

— Inte i varje fall om avtalen har samma villkor. Hinder kan uppstå om avtalen får oförenliga villkor.

— I så fall gäller det först ingångna avtalet.

Då gäller det för herrarna Hans Ericsson och Karl Nilsson att vara först. Och Karl Nilsson tas emot först av arbetsgivarna — redan på måndag.

'ETT BRA AVTAL'

Av LENNART HAARD

GÄVLE (Aftonbladet) Det är skifthyte vid Karskärsfabriken utanför Gävle. Eftermiddagsskiftet ska gå på. Hundratals arbetare söljömmar ut och in.

Avtalet är det stora samtalsämnet!

De som kommer hemifrån har läst eftermiddagsstidningarna, hört på radion. De är informerade. De som kommer från fabriken vill veta.

Fabriken i Karskär ägs av Korsnäs-Marma AB. Här tillverkas pappersmassa och papper. I informationsbladen brukar företaget påpeka att "vi har en av Europas största pappersmaskiner. Och just nu planeras en ombyggnad av det stora sågverket för miljontals kronor".

Bland de 1500 kollektivanställda hittar man alla slag av människor: Trotjänare, de yngre, kvinnorna, gästarbetare, grupper av missnöjda, lågavlönade med 13:71 kr i timmen, bättre betalda med månadslöner på 3300 kronor i månaden.

Här finns en lönesättning som grundar sig på skalor från grupp 4 till grupp 10, periodlöner, ackord. Här finns alla varianter!

Tore Nyström är 65 år. Han jobbar på förrådet.

— Nöjd? Det måste man vara. Vi måste alltid vara nöjda.

— Men den där Gunnar Nilsson är nog en klurig jäkel. Arne Geijer var för mycket kompis med SAF-gubbarna. Nä, Nilsson han satte åt dom, han.

JOBBAR SOM PACKARE

18-åriga Tore Lönn gick på eftermiddagsskiftet. Han jobbar som packare vid en torkmaskin. Har jobbat i fabriken i fem månader och tjänar 13:71 i timmen.

— Trygghetsförsäkringen är bra. Har just läst en hel del om jobbbara som skadats men inte fått ut någon ersättning. I Vallviksfabriken i Hälsingland föll en kvinna ner i en massagrav och blev svårt skadad. Där tänkte inte SCA betala någon ersättning. Men nu har de visst ändrat sig, förstås.

— Trygghetsförsäkringen behövs. Jag som nys börjat jobba i fabriken tänker en del på sådana där grejer.

Magne Reitam är 37 år och pappa till fyra barn. Jobbar som utskottsrivare i pappersbruket. Har arbetat i Karskär sedan 1969.

— Dåligt avtal! Jag hade väntat

Det tyckte nästan alla de 50 arbetare vid Karskärsfabriken utanför Gävle som Aftonbladet pratade med

Här står de och diskuterar det nya avtalet — Dennis Larsson, 20, Bo Holmström, 30, Roland Eriksson, 43, och Lars Erik Brolund, 18. De är något så när överens: avtalet var bra — eller näst intill bra.

Bild: LENNART OLOFSSON

mig mer. Det blir alltid sämre än man tror.

Bengt Wahlström, 30, och Koivo Mäki, 36, kom gående tillsammans. De tjänar 14:25 i timmen.

— LO skulle ha satsat mer på de lågavlönade. 25-procentsregeln borde utvecklas mer.

— Avtalet är rätt så bra. Vi tror att oljekrisen påverkat resultatet, påskyndat förhandlingarna. Trots allt befinner vi oss i ett krisläge.

Under ett par timmar utanför porten till fabriken i Karskär resonerade vi med 50-60 arbetare. Sedan gammalt vet man att det brukar finnas ett genomgående missnöje mot avtal och uppgörelser.

Därför är det intressant att konstatera att så var det inte denna gång.

Av alla vi pratade med var ett ytterligt litet antal jobbbara missnöjda. Egentligen bara en enda.

"RÄTT BRA"

Gunnar Grundin är 61 år och har jobbat i klorfabriken sedan 1965. Han tjänar 3278 kronor i månaden.

— Avtalet blev som väntat bra! Det är möjligt att de lokala

förhandlingarna ger litet till.

Ingemar Hägglund är 55 år. Tjänar också 3278 kronor i månaden.

— Oljekrisen har gjort att de höjt min hyra med 100 kronor i månaden. Nu följer väl höjningar på andra varor också, maten, kläderna osv.

— Det blir nog som vanligt inget över om man räknar efter.

Den del i avtalet jobbarna vid Karskärsfabriken oftast stannade vid var just delen om tryggheten på arbetsplatsen. Trygghetsförsäkringen är bra.

Däremot var de inte nöjda med att arbetstidsförkortningen skulle dröja ända till 1975, många trodde ända till 1978.

Arbetstidsförkortningen borde träda i kraft genast.

HÄR ARBETAR 6000 MÄNNISKOR

Bo Holmström är 30 år och tjänar 16:10 i timmen.

— Låglönesatsningen är värdelös. Annars är avtalet rätt bra!

Han hade sällskap med Lars-

Erik Brolund, 18, Dennis Larsson, 20, och Roland Eriksson, 43.

— Avtalet är bra. Vi är nöjda!

Sandvik AB i Sandviken är en av det här landets största arbetsgivare. Här arbetar 6000 människor och på järnverket ligger genomsnittslönerna över de löner som betalas i Karskär.

Även vid SJAB är jobbarna genomgående nöjda med det avtal som fattats.

Karl-Axel Gröndal är 55 år och jobbar som kallvalsare på verket.

— Avtalet är bra! Fint att det klarades av så snabbt. Många av dem jag träffat här inte bara pratat om lönepåslaget. Vi har kanske mer resonerat om att prishöjningarna måste stoppas.

— Jag tjänar ungefär 16:50 i timmen. Dessutom har jag en form av tillägg. Jag är rätt så nöjd med lönen.

— Trygghetsförsäkringen är bra. Fast här på järnverket har vi förstas redan en fond ifall någon jobbar blir skadad och försäkringspengarna dröjer.

Karl-Axel Gröndal, 55, kallvalsare: — Bra att avtalet klarades så snabbt. Och jag tycker att det är ett bra avtal.